

Beleid Veiligheid en Gezondheid Antroposofische Kinderopvang Emmen

Opgesteld door Charlotte Pater, versie 16 juni 2024

Inleiding

Het beleid Veiligheid en Gezondheid gaat over de voornaamste risico's met grote gevolgen en het risico op grensoverschrijdend gedrag. Het beleid bevat een plan van aanpak hoe de risico's ingeperkt worden en hoe gehandeld moet worden zodra een ongezonde en/of onveilige situatie zich voordoet. Ook gaat het beleid over het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag door kinderen of volwassenen en over het omgaan met kleine risico's. Voor de risico-inventarisaties en mogelijke oplossingen voor knelpunten maak ik gebruik van 'Veiligheidsmanagement, methode van de Stichting Consument en Veiligheid'.

Dit beleid bevindt zich in de map in peutergroep Thijm en is in te zien via de website www.antroposofischekinderopvangemmen.nl. De risico-inventarisatielijsten houden we alleen digitaal bij, deze mag ieder op verzoek inzien of bekijken op de website.

In het geval de veiligheid verbeterd moet worden is er een actieplan, op verzoek in te zien bij de leidsters. Ook het actieplan wordt digitaal bijgehouden.

Beleidscyclus

Jaarlijks worden de risico-inventarisaties veiligheid, gezondheid en brandveiligheid uitgevoerd door de vaste medewerker(s). Naar aanleiding van de risico's die daaruit naar voren komen, wordt het hele beleid jaarlijks herzien en aangepast.

Met de vaste medewerker(s) en vaste vrijwilligers en stagiaires wordt het veiligheidsbeleid regelmatig besproken naar aanleiding van concrete situaties. Invallers worden er regelmatig aan herinnerd waar zij het veiligheidsbeleid kunnen inzien. In het dagprogramma, waar de invaller als eerste naar zal kijken, wordt naar het veiligheidsbeleid en de locatie ervan verwezen.

Nieuwe ouders ontvangen een welkomstbrief met praktische informatie. Hierin wordt verwezen naar het veiligheidsbeleid en beschreven waar ouders het kunnen vinden (website en bruine map).

1. Beleid veiligheid

Jaarlijks worden in januari of februari de risico-inventarisatie veiligheid aangepast, zie bijlage 1. Ook bij het in gebruik nemen van een nieuwe binnen- of buitenruimte wordt de risico-inventarisatie opnieuw gemaakt. Na het uitvoeren van de risico-inventarisatie worden de huisregels nagelopen en indien nodig aangepast. Zie bijlage 2.

Als uit de risico-inventarisatie op één of meerdere punten blijkt dat de kans op ernstig letsel groot is, dan worden direct de noodzakelijke maatregelen gepland, indien nodig met behulp van de oplossingenlijst uit de methode van de Stichting Consument en Veiligheid.

Omgaan met grote risico's

Hieronder staan een aantal risico's beschreven die ernstig letsel tot gevolg kunnen hebben; hierbij staat beschreven hoe wij de kansen op letsel zeer klein houden. We hebben de risico's onderverdeeld in drie categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie hebben we de belangrijkste risico's benoemd met de daarbij behorende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken. Voor de overige risico's waarvoor we maatregelen nemen verwijzen we naar bijlage 2 waarin de complete risico-inventarisatie is opgenomen en die minimaal een keer per jaar wordt uitgevoerd.

Fysieke veiligheid

We hebben 1 lokaal tot onze beschikking: het peuter/BSO-lokaal in het bijgebouw van vrijeschool De Stroeten.

- Vallen van hoogte: dit kan gebeuren doordat kinderen klimmen op de glijbaan en eraf vallen, of doordat ze klimmen op iets wat niet mag (aanrecht, kast). Bij spel met de glijbaan letten we goed op dat de kinderen elkaar de ruimte geven om zelf te glijden en elkaar niet duwen. We grijpen direct in als een kind op de hoge tafel probeert te komen of in de kast/op het aanrecht.
- Verstikking: de kinderen eten alleen zittend aan tafel. We leren de kinderen dat als ze willen eten in fantasiespel, ze 'net alsof' eten en dus geen speelgoed in hun mond stoppen. We zien erop toe dat kinderen geen speelgoed in hun mond stoppen; als we het toch zien gebeuren halen we het speelgoed er direct uit.
- Vergiftiging: er bevinden zich geen giftige stoffen, bijvoorbeeld schoonmaakmiddelen, binnen het bereik van de kinderen. Schoonmaakmiddelen staan in het hoge keukenkastje of in de werkkast (deze zit op slot) op het aanrecht (alleen afwasmiddel). Daarbij werken wij enkel met ecologische schoonmaakmiddelen en verzorgingsproducten.
- Verbranding: in het peuterlokaal zijn de radiatoren afgeschermd. De kinderen mogen niet aan de kraan op het aanrecht komen. Hier zien wij ook op toe. Er komt wel heet water uit de kraan, maar begrensd tot 60°C.
- Verdrinking: Er is een hoog hek om de buitenruimte en wij letten altijd op of alle kinderen er zijn. Een risico is dat de kinderen via de toiletten door de hoofdingang naar

buiten lopen en daarna van het schoolplein af de straat op of naar het Oranjekanaal achter het schoolplein. Daarom letten wij, ondanks het hek om de buitenspeelruimte, heel goed op of alle kinderen er zijn. De kinderen spelen mede daarom niet alleen binnen als de leidsters buiten zijn. Ook bij de buitenspeelruimte bij het hoofdgebouw is een hoog hek.

Sociale veiligheid

- Grensoverschrijdend gedrag: Jonge kinderen zijn zich nog niet geheel bewust van de gevolgen van wat zij doen. Zij zien nog niet altijd het verschil tussen botsen tegen een muur en botsen tegen een ander kind, omdat ze zich nog niet volledig kunnen inleven in een ander. De leidster observeert de kinderen en zorgt dat zij botsingen met rennen voor is. Als het toch gebeurt, wijst zij de kinderen op de gevolgen. Als het nog eens gebeurt stelt de leidster een alternatief spel voor... Slaan, schoppen e.d. mag nooit en wordt altijd gecorrigeerd. Hierbij wordt geluisterd naar wat het kind ermee wilde bereiken (bijvoorbeeld: een kind wilde graag een auto waar al een ander kind mee speelt), en oefenen we samen hoe we dat kunnen bereiken (vragen, een afspraakje maken). Maar leggen ook uit dat het andere kind de auto nog nodig heeft. Rennen binnen wordt omgebogen tot ander spel.
- Kindermishandeling: hier treedt het protocol kindermishandeling in werking. Dit protocol is te vinden op onze website en is voor ouders en medewerkers in te zien in de map. Vrijwilligers en invallers weten waar dit protocol zich bevindt; voordat zij hun eerste werkdag bij ons hebben worden zij hiervan op de hoogte gesteld. Bij het dagprogramma voorin de map (waar een invaller het eerst naar kijkt) staat nog eens genoemd waar dit beleid zich bevindt.
- Vermissing: we tellen de kinderen regelmatig: zowel binnen als buiten.

Gezondheid

Infecties worden voorkomen door hygiënisch werken bij het verschonen van de luiers. De kinderen komen niet aan een luier met ontlasting, de luier wordt opgeborgen in een luiyremmer op een hoge plank waar de kinderen niet bij kunnen en leidster en kind wassen na het verschonen en na ieder toiletbezoek de handen. Voor het snijden en eten van het fruit wassen alle kinderen hun handen in de toiletruimte, met zeep. handdoeken, theedoeken en doekjes worden dagelijks vervangen en gewassen op minimaal 60 graden.

De leidsters wassen ook hun handen voor het bereiden van voedsel en na handelingen die tot infectie kunnen leiden zoals het snuiten van een neus.

Wij eten vers fruit en drinken schoon drinkwater met de kinderen.

Speelgoed wordt niet in de mond gestopt. Als wij toch zien dat kinderen bijvoorbeeld een lepeltje in hun mond doen, wordt dit later afgewassen. Klein speelgoed wordt maandelijks schoongemaakt.

Voedselveiligheid

Bij peutergroep Thijm eten we vers fruit dat wekelijks wordt ingekocht. De kinderen drinken water of thee. Hier zijn geen risico's voor de voedselveiligheid. Aan fruit is duidelijk te zien of het goed is. Bovendien bederft het zelden binnen een week. Het meeste fruit wordt in de koelkast bewaard. Voor het bakken van de broodjes gebruiken we lang houdbare ingrediënten (meel, gedroogde gist, zout en olie), deze worden in het lokaal bewaard in het keukenkastje.

Omgang met kleine risico's

Al jong begrijpen kinderen dat bepaalde dingen wel of niet mogen, maar pas vanaf de leeftijd van gemiddeld twee jaar kun je kinderen echt leren omgaan met diverse kleine risico's, omdat ze dan de context van afspraken in relatie tot het risico leren begrijpen. Vanaf een jaar of twee kun je dus afspraken maken met de kinderen om kleine risico's te voorkomen. Denk ten aanzien van veiligheid bijvoorbeeld aan afspraken die gelden tijdens spelsituaties of activiteiten en hoe om te gaan met bijvoorbeeld speelgoed en gereedschap. Om kinderen mee te laten helpen om risico's te beperken kunnen ook ten aanzien van gezondheid afspraken worden gemaakt. Denk aan het wassen van de handen na toiletbezoek. Ook kunnen kinderen leren hoe ze met afvalcontainers om dienen te gaan.

Leren omgaan met risico's is erg belangrijk voor kinderen. Internationaal wetenschappelijk onderzoek toont aan dat leren omgaan met risico's goed is voor de ontwikkeling van kinderen.

- Door het ervaren van risicovolle situaties, bijvoorbeeld tijdens het spelen, ontwikkelen kinderen risicocompetenties: ze leren risico's inschatten en ontwikkelen cognitieve vaardigheden om de juiste afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet.
- Het nemen van risico's is een onderdeel van de 'gereedschapskist' voor effectief leren. Risicovol spelen ontwikkelt een positieve houding van 'ik kan het' en daarmee gaat een kind uitdagingen meer zien als iets om van te genieten dan om te vermijden. Dit vergroot onafhankelijkheid en zelfvertrouwen, wat belangrijk kan zijn voor hun doorzettingsvermogen als ze geconfronteerd worden met uitdagingen
- Het leren omgaan met risico's heeft een positieve invloed op de fysieke en mentale gezondheid van kinderen en op het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Kinderen staan sterker in hun schoenen en kunnen beter conflicten oplossen en emoties herkennen van speelmaatjes.
- Bewegingen die veel voorkomen bij risicovol spelen, zoals slingeren, klimmen, rollen, hangen en glijden, zijn niet alleen leuk voor kinderen, maar ook van essentieel belang voor hun motorische vaardigheden, balans, coördinatie, en lichaamsbewustzijn. Kinderen die dat niet doen zijn vaker onhandig, voelen zich ongemakkelijk in hun eigen lichaam, hebben een slechte balans en bewegingsangst.
[Bron: veiligheid.nl/risicovolspelen]

Onze missie is onze kinderen een zo veilig en gezond mogelijke opvang te bieden. Hierbij willen we ongelukken of ziekte als gevolg van bijvoorbeeld niet schoon of ondeugdelijk speelgoed voorkomen. Maar met overbescherming doen we de kinderen uiteindelijk ook geen goed. Daarom beschermen we de kinderen tegen grote risico's. Een bult, een schaafwond of iets dergelijks kan gebeuren. Sterker nog, er zit ook een positieve kant aan:

- Het heeft een positieve invloed op de motorische vaardigheden

- Het vergroot zelfvertrouwen, zelfredzaamheid en doorzettingsvermogen
- Het vergroot sociale vaardigheden

Daarom aanvaarden wij op onze opvang de risico's die slechts kleine gevolgen kunnen hebben voor de kinderen en leren ze hier op een juiste manier mee om te gaan. Om risicovolle speelsituaties veilig te houden moeten kinderen zich daarom tijdens speelsituaties of activiteiten houden aan diverse afspraken. Daarnaast zijn er afspraken over hoe om te gaan met spullen als speelgoed en gereedschap, dit om te voorkomen dat door oneigenlijk gebruik letsel kan ontstaan.

Om gezondheidsrisico's te beperken en de kinderen hieraan zelf bij te laten dragen zijn daarom goede afspraken met kinderen noodzakelijk. De kinderen wassen altijd de handen na toiletbezoek.

Op een aantal punten uit de jaarlijkse risico-inventarisatie geldt dat de kans dat een situatie zich voordoet, groot is, maar de kans op ernstig letsel klein. Dit geldt voor situaties waarbij kinderen tegen elkaar of een voorwerp botsen, uitglijden of over iets struikelen. In het algemeen geldt dat risico's nooit geheel voorkomen kunnen worden, en dat ze hier ook in de buitenwereld mee te maken krijgen. Als ze op de kinderopvang niet over een boomwortel kunnen struikelen, kan dat in het bos nog steeds gebeuren. Het is belangrijk dat kinderen met deze risico's leren omgaan omdat ze deze risico's in de buitenwereld ook tegenkomen; en omdat jonge kinderen veel meer leren van ervaringen dan van woorden. Daarom nemen wij bewust niet alle risico's weg en spelen kinderen bij ons buiten op oneffen terrein.

De leidster probeert wel te voorkomen dat kinderen zich bezeeren. Zij kijkt goed naar de kinderen en als er druk of risicovol gespeeld wordt gaat zij naar een kind toe en benoemt het en geeft aan wat ze wél graag wil zien. Als zij dat nodig vindt benoemt zij daarbij het risico. Als zij ziet dat er met de glijbaan wordt gespeeld en een ander kind zet een stoeltje vlak voor het einde van de glijbaan, zal zij met het kind het stoeltje ergens anders zetten bijvoorbeeld. Als er een botsing heeft plaatsgevonden troost zij de kinderen, benoemt wat er is gebeurd en benoemt gewenst gedrag zodat het kind weet hoe het ook anders kan.

Mocht zich ondanks alle voorzorgsmaatregelen een onveilige situatie voordoen, dan wordt het 'registratieformulier gevaarlijke situaties' (bijlage 3) ingevuld en worden maatregelen genomen om de situatie in de toekomst te voorkomen.

Bij kleine ongelukjes kijken we wat het kind daarvan kan leren en hoe wij het kind daarbij kunnen begeleiden. Leidsters en vrijwilligers bespreken dit soort dingen regelmatig met elkaar.

2. Beleid brandveiligheid.

Jaarlijks wordt de risico-inventarisatie brandveiligheid ingevuld. Zie bijlage 4. Als hier aandachtspunten uit voortkomen, worden deze besproken met de directeur en/of de conciërge van Vrijeschool de Stroeten om deze knelpunten te verhelpen.

In de peuterklas worden soms kaarsjes gebrand, in de huisregels (bijlage 2) staat beschreven hoe wij hiermee omgaan.

Het ontruimingsplan en bijbehorende plattegrond ligt in ieder lokaal van de Stroeten in het doorzichtig plastic rekje naast de deur. In het bijgebouw waar wij nu in zitten is dit nog niet het geval. Ik heb de directeur van de Stroeten gevraagd het ontruimingsplan aan te passen voor de nieuwe situatie met twee gebouwen.

3. Beleid gezondheid

Wij dragen graag ons steentje bij aan een gezonde peutertijd voor onze kinderen. Een rustige omgeving, een vast dagritme, gezonde voeding, een gezond binnenklimaat en veel buitenspelen dragen hieraan bij. Wij bieden de kinderen een rustig lokaal, zonder overmatig veel prikkels en felle kleuren. Wij bieden een vast dagritme. De kinderen krijgen veel gelegenheid tot vrij spel en vrije knutselactiviteiten, waarbij ze geheel kunnen opgaan in waar ze mee bezig zijn en helemaal zichzelf kunnen zijn. Wij bieden gezonde biologische voeding aan, en drinken thee of water. Wij spelen altijd buiten, bij ieder weertype, en vragen ouders om voor gepaste kleding te zorgen.

Het is onvermijdelijk dat de kinderen via ademhaling of hoesten in aanraking komen met virussen of bacteriën van elkaar. Voor een gezond kind is dit ook goed; mits het voldoende rust krijgt om een verkoudheid of griep te doorstaan zal het afweersysteem hiervan sterker worden. Uiteraard zorgen wij wel voor een goede hygiëne en leren dat ook aan de kinderen. Regels omtrent handenwassen etc. zijn na te lezen in de huisregels (bijlage 2).

Ieder jaar wordt de risico-inventarisatie gezondheid (bijlage 5) ingevuld en worden de huisregels indien nodig aangepast. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de invullijsten en oplossingsmogelijkheden van 'Gezondheidsmanagement, methode voor de kinderdagverblijven' van het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid.

Alle pedagogisch medewerkers hebben een kinder-EHBO-certificaat. Daarbij zijn er tijdens ons werk ook diverse schoolmedewerkers dichtbij met zowel ehbo-diploma's als BHV-diploma's

4. Beleid grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag van kinderen.

Kinderen verkennen grenzen en willen die dan ook graag tegenkomen. Wij laten kinderen duidelijk weten wat de bedoeling is. Bij voorkeur door het voordoen/leven van goed gedrag en het ombuigen van grensoverschrijdend gedrag, maar soms is het nodig dat een kind

rechtstreeks hoort dat iets niet de bedoeling is. Als een kind een ander kind pijn doet zal altijd alles in het werk worden gesteld om herhaling te voorkomen. Soms is het voldoende om het andere kind samen te troosten, soms is het nodig om het kind bij het andere kind weg te halen en op een ander plekje in de ruimte te laten spelen. Als het echt nodig is nemen we het kind eventjes mee naar een andere ruimte, bijvoorbeeld als een kind heel hard gaat schreeuwen. Hierbij moet altijd voor het kind duidelijk zijn dat het terug mag keren naar de groep zodra het schreeuwen over is.

Maar vooral is het natuurlijk van belang dat de leidster de oorzaak zoekt van het gedrag, de behoefte van het kind ziet en het kind leert hoe het de behoefte op een andere manier kan vervullen. Zie ook het pedagogisch beleidsplan, bij de ontwikkeling van sociale vaardigheden en bij de morele- of gewetensontwikkeling (hoofdstuk 3 en 5).

Grensoverschrijdend gedrag van ouders

Het is belangrijk dat ouders tijdens de intake en een kennismakings- of wemomenten goed op de hoogte worden gebracht van de werkwijze in de peutergroep Thijm. Ook worden ouders begroet bij het halen en brengen van de kinderen, zijn er tweemaal oudergesprekken en is het voor ouders altijd mogelijk om tussentijds een afspraak te maken. Goede contacten voorkomen ergernissen of andere aanleidingen voor conflicten. Mocht een ouder zich desondanks grensoverschrijdend gedragen jegens de pedagogisch medewerker dan zal deze de ouder zo snel mogelijk uitnodigen voor een gesprek, zonder het kind en eventueel met de een lid van het bestuur van Antroposofische Kinderopvang Emmen.

Bij grensoverschrijdend gedrag van ouders naar kinderen toe treedt de meldcode kindermishandeling in werking.

Grensoverschrijdend gedrag door een beroepskracht of vrijwilliger/stagiaire en het 4-ogenprincipe

Binnen peutergroep Thijm zijn regelmatig twee volwassenen aanwezig, één pedagogisch medewerker en één vrijwilliger of stagiaire. Als er geen vrijwilliger aanwezig is werkt de pedagogisch medewerker alleen.

Personeel van Vrijeschool de Stroeten heeft altijd toegang tot de Peutergroep Thijm en komt ook regelmatig even kijken, de directeur of conciërge onder schooltijd en het onderwijzend personeel op de middagen als de basisschoolkinderen naar huis zijn en zij nog aan het werk. Dit zijn allen volwassenen met hart voor kinderen, die elkaar er zeker op zullen wijzen als er iets gebeurt wat niet kan en niet mag.

5. Achterwacht

Voor het geval er geen personeel van de Stroeten meer aanwezig is (dit komt zelden voor, zijn er drie mensen beschikbaar als achterwacht. Zij wonen alle drie zeer dichtbij de school. De contactgegevens van deze personen zijn te vinden in de mappen van iedere groep.